

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

עדכונים והוראות להחזקת רעלים! 06.12.2017

שמוליק אייכלר
מנהל תחום תעשיות
מחוז חיפה
המשרד להגנת הסביבה

חומר מסוכן

חומרים מסוכנים הם חומרים שקיומם מאיים על בריאותו של האדם, על סביבתו ועל רכושו ומשפיעים על הקרקע, על מי התהום, על הים ועל חופיו ועל איכות האוויר.

גם אם חומרים מוגדרים כמסוכנים, אין זאת אומרת שהם מסוכנים בכל התנאים, בכל הריכוזים ולכל האורגניזמים. גם הסיכונים עצמם אינם זהים. חלק מהסיכונים מידיים (**אקוטיים**) וסיכונים אחרים הנם ארוכי טווח (**כרוניים**).

הגדרת חוק החומרים המסוכנים:

חומר מסוכן הוא רעל (219 חומרים) או כימיקל מזיק (29 חומרים) הנכלל באחת מרשימות החומרים שבתוספות הנלוות לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993.

אירוע חומרים מסוכנים

(מתוך החוק):

התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה, שמעורב בה
חומר מסוכן, הגורמת או העלולה לגרום סיכון
לאדם ולסביבה, לרבות:
שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה.

מטרת היתר הרעלים:

הסיוור מבוצע בתוך העסק (כמו שגם משרד התמ"ת/כלכלה בהיבט של בטיחות/גיהות תעסוקתית של העובד)

אבל:

המשרד להגנת הסביבה מתעניין בנוגע להשפעות הרעלים מחוץ לגדר המפעל ואילו בטיחות וגיהות תעסוקתית – בתוך פנים המפעל/עובדי המפעל

מטרת היתר הרעלים:

מתן הנחיות לניהול התנהלות הרעלים בעסק ופיקוח על כך למניעת היווצרות אירוע חומ"ס, ואם בכל זאת קורה – לכלוא את האירוע בגבולות המפעל ואם בכל זאת גולש החוצה אז למנוע:

-פגיעה בחיי אדם/פגיעה ברכוש/פגיעה בסביבה.

עיסוק (מתוך החוק):

עיסוק: לרבות

יצור, יבוא, אריזה, מסחר, ניפוק,
העברה, אחסנה, החזקה ושימוש

מתי חומר טעון היתר רעלים ע"פ

סיווג ופטור:

תקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור) התשנ"ו-1996.

קיימת טיוטה אשר להבנתי טובה יותר—טרם אושרה!

דוגמא:

ETHANOL: 200KG. 80%

--מעל 40 רעלים שונים גם אם כל רעל לא עובר את
הסיווג ופטור.

---מעל 50 ק"ג חומרי הדברה שונים גם אם כל חומר
הדברה בפני עצמו אינו טעון היתר רעלים

שיחרור חד פעמי מהמכס:

**-מדובר באישור חד פעמי לחומר מסוים
אשר מובא לצורך ניסיון וכד'.**

**-האישור ניתן לאחר שיקול דעת וכנגד
בחינת ה-MSDS.**

**-אם העסק מגיע למסקנה שהוא צריך חומר
זה ע"ב קבוע-יגיש בקשה להיתר רעלים-
אחרת לא יינתן אישור חד פעמי נוסף על
אותו החומר!**

בעל היתר רעלים+תצהיר עו"ד+

אחראי היתר רעלים:

בעל היתר רעלים:

בעל התאגיד או מנהל פעיל בתאגיד או שותף, למעט שותף מוגבל, לו הסמכות לקבל כל החלטה בעסק הנוגעת לביצוע דרישות הממונה.

תצהיר עו"ד:

בעל היתר רעלים חותם על תצהיר עו"ד

אחראי רעלים:

האיש המקצועי במפעל אשר מטפל בשוטף ודואג לכך שהמפעל יעמוד בתנאי היתר הרעלים. לרוב הוא כנע"ת (נוסף על תפקיד)

תנאים מקדימים לחידוש היתר

רעלים:

-אישור כיבוי מרשות הכבאות –משרד ביטחון הפנים

-או: טופס 20 (ט. 20)

-טופס פיקוד העורף (פקע"ר)

-תשלום אגרה

מילוי טפסים לרבות תצהיר עו"ד/תוספת ראשונה/חתימה על אישור בדיקת
רישום פלילי וכד'

-רישיון עסק לעסק העוסק במסחר ברעלים

תנאים סקטוריאליים

בהיתרי רעלים:

-אמוניה

-הדברה

-בריות שחיה

-אמוניום ניטראט

-חומרי נפץ

-בתי חולים

-נמלים (לפי קבוצות)

-רעידות אדמה

-מדיניות מרחקי הפרדה

תנאים כלליים – עידכון 12/2015

-נוהל לעריכת שינויים

-נהלי תפעול ותחזוקה

-נוהל פריקה וטעינה

-נוהל חירום (קיימת דוגמה)

-נוהל תגובה מיידית (תמציתי לעת אירוע)

-הודעה למוקד הסביבה : 6911*

-ביצוע תחקיר

נושאים עיקריים ברשימת תיוג חומ"ס לסיוור

✓ הכשרת אחראי רעלים

✓ הימצאות פנקסים בעסק – רעלים, פסולת מסוכנת

✓ הימצאות נהלים בעסק – עריכת שינויים, תפעול ותחזוקה, פריקה וטעינה, חירום

✓ הימצאות גיליונות בטיחות בעסק

✓ הימצאות גלאי חומ"ס (לא כיבוי אש...) בעסק וכיולם

✓ ציוד לטיפול באירוע חירום

✓ מערכות לגיבוי חשמל

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

רשימת תיוג חומ"ס לסיוור - המשך

- ✓ אחסון רעלים ופסולת מסוכנת
- ✓ מבנה לאחסון חומ"ס
- ✓ שילוט חומ"ס
- ✓ אחסון מוצקים
- ✓ אחסון נוזלים
- ✓ אחסון דליקים
- ✓ אחסון כלי קיבול של גזים מונזלים דליקים
- ✓ אחסון תת קרקעי

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

רשימת תיוג חומ"ס לסיור - המשך

✓ אריזות ריקות

✓ מאצרות

✓ משטחי תפעול

✓ פריקה וטעינה

✓ אחסון פסולת מסוכנת

כללי ניהול הטיפול ברעלים

במפעל- בקליפת אגוז:

1. הפרדה בין 9 קבוצות הסיכון

2. הפרדה בין קודי החירום
השונים.

לך ישר לסעיף 3:

3. קיום הנחיות דפי המידע-

MSDS

תחום פיקוח-תחום חדש במשרד

להגנת הסביבה:

בכל מחוז נבנה תפקיד חדש והוא: מנהל תחום פיקוח ולו צוות פיקוח.

צוות פיקוח:

מפקח על קיום וביצוע תנאי הרגולציה: היתר רעלים, רישיון עסק, היתר פליטה וכד'. מטרתו להתמקד בהפרות תנאי הרגולציה השונים בתעשיות ובתשתיות!

חדש-נוהל הפרות: הפרה חמורה תוביל לעיצום כספי ו/או אכיפה פלילית!

צוות תעשיות:

מתמקד בכתיבה ועדכון תנאי רגולציה למפעלים: היתר רעלים, רישיון עסק, היתר פליטה וכד'

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

דוגמאות להפרות

אחסון מעל
שתי קומות
(ללא אישור
הממונה) וללא
גישה נוחה....

המשרד להגנת הסביבה
وزارة حماية البيئة
Ministry of Environmental Protection

www.sviva.gov.il

אתרי המשרד להגנת הסביבה
עברית • אנגלית • ערבית • לילדים

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

דוגמאות להפרות - המשך

ציוד מיגון חסר
(בלשון
המעטה....)

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

דוגמאות להפרות - המשך

אחסון חומ"ס
לא במאצרה
וללא שילוט...

המשרד להגנת הסביבה
وزارة حماية البيئة
Ministry of Environmental Protection

www.sviva.gov.il

אתרי המשרד להגנת הסביבה
עברית • אנגלית • ערבית • לילדים

gov

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

דוגמאות להפרות - המשך

עמדת פסולת
מסוכנת בחניון
של בניין
מגורים, ללא
הפרדה,
שילוט וציון
תאריך תחילת
איסוף
הפסולת....

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

דוגמאות להפרות - המשך

אחסון מעל
קרקע חשופה
וללא שילוט...

המשרד להגנת הסביבה
وزارة حماية البيئة
Ministry of Environmental Protection

שלום עם הסביבה

www.sviva.gov.il

אתרי המשרד להגנת הסביבה
עברית • אנגלית • ערבית • לילדים:

gov

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

דוגמאות להפרות - המשך

אחסון
במאצרת
מתכת שאינה
עמידה כימית
לחומר
המאוחסן
(חומצה...)

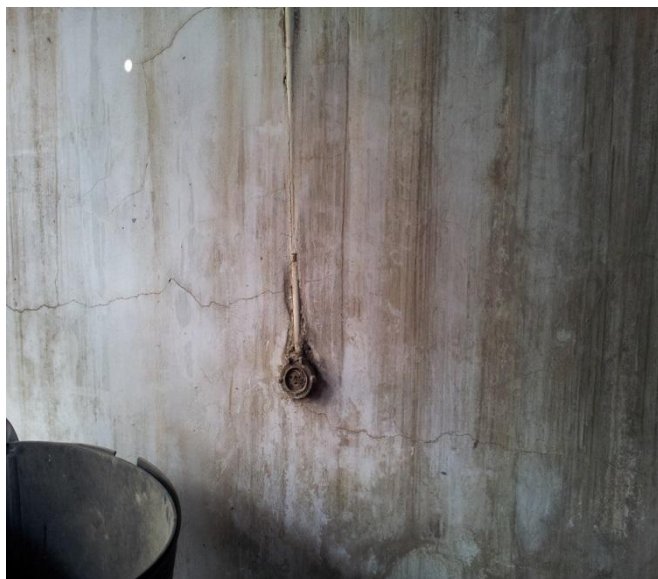

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

דוגמאות להפרות - המשך

אביזרי חשמל חשופים (שאינם מוגני פיצוץ) במחסן דליקים....

דוגמאות להפרות - המשך

שילוט חומ"ס
שגוי (קבוצות
הסיכון
המצוינות אינן
מתאימות
לחומ"ס...)

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

דוגמאות להפרות - המשך

מחסן פסולת
מסוכנת ללא
גישה נוחה,
ללא שילוט של
סוגי הפסולת,
עם פסולת
במעבר ולא
במאצרה,
וללא ציון
תאריך תחילת
איסוף
הפסולת
(שנאגרה
במשך
כשנתיים....)

המשרד להגנת הסביבה
وزارة حماية البيئة
Ministry of Environmental Protection

שלום עם הסביבה

www.sviva.gov.il

אתרי המשרד להגנת הסביבה
עברית • אנגלית • ערבית • לילדים

gov

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

דוגמאות להפרות - המשך

עמדת פסולת
מסוכנת מעל
קרקע חשופה,
ללא אצירה
וללא ציון
תאריך תחילת
איסוף
הפסולת...

מדינת ישראל

דוגמאות להפרות - המשך

פעילות ללא
היתר רעלים...

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

דוגמאות להפרות - המשך

אחסון פסולת
מסוכנת מעל
שתי קומות,
ללא שילוט,
ללא אצירה
וללא ציון
תאריך תחילת
איסוף
הפסולת...

מענה המשרד להגנת הסביבה- אירועי חומ"ס

בהתאם להחלטת הממשלה מיום 08/11/2012, הועברו האחריות והסמכויות בנוגע לתגובה המידית לאירועי חומרים מסוכנים, מהמשרד להגנת הסביבה לרשות הארצית לכבאות, העברת הסמכויות כוללת ביצוע ניטור, גו"ז והערכת סיכונים.

יודגש כי הייעוץ המקצועי לגבי אופן הטיפול בחומרים מסוכנים אשר מטרתו למנוע, לצמצם, למזער או להפסיק סכנה לאדם או לסביבה, נותר בידי המשרד להגנת הסביבה.

מענה המשרד להגנת הסביבה-

אירועי חומ"ס

- לקיים מערך כוננות הגנת הסביבה שפעולתו תשלים את פעילות המגיבים הראשוניים באירועי חומ"ס ואירועים שמשפיעים על הסביבה ועל בריאות הציבור וזאת בהיבטים הבאים:
- מתן יעוץ מקצועי לטיפול באירוע חומ"ס.
- מניעת התפשטות הזיהום הסביבתי
- שיקום הזירה
- פעולות אכיפה מנהליות/ פליליות

סיכום מענה לאירוע

חומ"ס/סביבה:

- תגובה מיידיית --- של המפעל---

במקום לתת דג לרעב, תן לו חכה
שילמד לדוג!

- תגובה ראשונית — כב"ה

- תגובה משלימה - מנהלתית - - הגנת

הסביבה

תודה על ההקשבה